

İsveç Korsan Partisi ve Korsan Siyaseti

The Swedish Pirate Party and Pirate Politics

İhsan Konak¹

Öz

Değişen toplumsal dinamikler ve kamuoyunda oluşan taleplerin ve hassasiyetlerin siyasal sistem içerisinde ele alınması gerekir. Açık olan siyasal sistemlerde çevreden gelen taleplerin sistem içerisinde değerlendirilmelidir. Eğer mevcut siyasal sistem ve aktörler tarafından toplumsal talepler girdi olarak ele alın(a)mıyorsa yeni toplumsal hareketlerin ve siyasal örgütlenmelerin ortaya çıkması kuvvetle muhtemeldir. Böyle bir sürecin sonucunda ortaya çıkan İsveç Korsan Partisi ve korsan siyaseti İsveç ve dünya kamuoyunda çevrim içi dünyaya ilişkin konular etrafında oluşan duyarlılığın sonucudur. Bu çalışmada, korsan parti ailesinin ilk örneği olan İsveç Korsan Partisi ele alınmaktadır. Öncelikle korsan partisinin kavramı ve kökeni tartışılarak, korsan siyasetin tek bir sorunla başlayan siyasal serüveninin nasıl daha geniş bir korsan gündemine dönüştüğü tartışılmıştır. İsveç Korsan Partisi'nin kuruluş süreci, ideolojisi, örgütsel yapısı ve korsan siyasetinin uluslararası boyutu analitik bir değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Bu çalışmada açıklayıcı bir yöntemle dijital teknolojilerle yetişen nesillerin internete ilişkin taleplerinin ana akım siyasal partiler tarafından ele alınmadığı, bunun da korsan partilerin ve korsan siyasetin önünü açtığı tespit edilmiştir. İsveç'te ortaya çıkan korsan partilerin ve siyasetin diğer ülkelere hızla yayılması internetle ilgili konuların halk tarafından kabul edildiğini gösteriyor.

Anahtar Kelimeler: Siyasal Parti, İsveç Korsan Partisi, Korsan Siyaseti.

Abstract

Changing social dynamics and public demands and sensitivities need to be addressed within the political system. In open political systems, demands from the environment must be evaluated within the system. If social demands are not addressed as an input by the existing political system and actors, it is highly likely that new social movements and political organizations will emerge. The Swedish Pirate Party and pirate politics, which emerged as a result of such a process, are the result of the sensitivity that emerged in the Swedish and world public opinion around issues related to the online world. In this study, the Swedish Pirate Party, which is the first example of the pirate party family that is not dealt with much in the relevant literature, is discussed. First of all, the concept and origin of the pirate party are discussed, and how the political adventure of pirate politics, which started with a single problem, turned into a broader pirate agenda. The establishment process of the Swedish Pirate Party, its ideology, organizational structure and the international dimension of pirate politics were subjected to an analytical evaluation. With an explanatory method, it has been determined in this study that the internet-related demands of the generations raised with digital technologies are not addressed by mainstream political parties, which pave the way for pirate parties and pirate politics. The rapid spread of pirate parties and politics, which emerged in Sweden, to other countries shows that internet-related issues are accepted by the public.

Keywords: Political Party, Swedish Pirate Party, Pirate Politics.

Araştırma Makalesi [Research Paper]

Submitted: 25 / 10 / 2023

Accepted: 02 / 05 / 2024

¹ Öğr. Gör. Dr., Bitlis Eren Üniversitesi Ortak Dersler Bölümü, Bitlis, Türkiye, ihsankonak2015@gmail.com, Orcid No: <https://orcid.org/0000-0003-2119-3369>

Giriş

İnternet, matbaanın icadının ardından insanlık tarihinde gerçekleşen en büyük şey ve muhtemelen çok daha fazlasıdır (Engström ve Falkvinge, 2011: 7). (Engström & Falkvinge, 2011). Ancak günümüzde internet, devletler tarafından dayatılan sınırlamalara ve engellemelere maruz kalır. Mısırlı blog yazarları rejimlerini eleştirdikleri için tutuklanıyor; Çin ve Fransa gibi ülkeler internet kullanıcılarını casus yazılımlar yüklemeye zorlar ve İsveç'te internet trafiği Försvarets Radioanstalt (Milli Savunma Telsiz Teşkilatı - FRA) tarafından izlenir. Bu müdahaleler, internetin çağdaş düzenlemelerine damga vururken; Apple, Google ve Microsoft gibi büyük şirketler, internet iletişimini sınırlamayı ve bunu ücretli uygulamalar üzerinden vermeyi hedefler. Artık bu gibi özgür dijital iletişime yapılan müdahaleler, temel insan haklarından yoksun bırakılmak olarak algılanır (Fredriksson Almqvist, 2016a: 5-6). Bununla birlikte, 1990'larda internete erişim ve bağlantı hızı arttıkça, 1999'da yaygın olarak kullanılan ilk uçtan uca uygulama olan Napster ile birlikte mp3 teknolojisinin hayatımıza girmesi, dijital ve çevrim içi korsanlığı yeraltından ana akıma taşımıştır (Lindgren ve Linde, 2012: 144). İnternete erişimin yaygınlaşmasıyla birlikte sosyal etkileşimin çoğu çevrim içi ortamda gerçekleşir. Özellikle internet kullanımında yenilikçi olan çıkar grupları ve toplumsal hareketler vatandaşların ilgisini çektikçe ve rağbet gördükçe, siyasi partiler de aynısını yapma ihtiyacı hissederler (Hartleb, 2013: 355). Bu bağlamda siyasal partilerin çevrim içine adaptasyonunun bir ihtiyaç haline geldiği görülebilir ve internete ilişkin nasıl bir siyasa oluşturulabileceği sorusu cevap beklemektedir.

Değişen toplumsal dinamikler siyasal partileri etkiler (Hartleb, 2013: 355). Değişen koşullar siyasal partiler tarafından siyasal girdi olarak ele alın(a)madığı durumlarda, yeni toplumsal koşullar yeni siyasal oluşumları gündeme getirir. Ülkeler arası dijital bağlantıların arttığı küresel bir dünyada, yeni siyasi partiler hızla yayılabilir. Bu durumun en açık örneklerinden bir tanesi Korsan Parti ailesidir (Burkant, 2014: 2). Dünyanın birçok ülkesinde Korsan partilerin aniden ortaya çıkışı bu zeminde anlaşılabilir. Bir tür 'yeraltı siyaseti' olarak görülebilecek Korsan partileri özellikle Avrupa'da başarılı olmuştur. 2012'de Avusturya, Almanya, İspanya, İsviçre, İzlanda ve Çekya'da korsan parti adayları belediye meclislerine ve/veya bölge parlamentolarına, 2009'da ise İsveç'te iki korsan milletvekili Avrupa Parlamentosu'na (AP) seçilmiştir (Cammaerts, 2015: 20). Bu yeni siyaset alanının, Avrupa çapında yeni siyasal oluşumlara ve taban hareketlerine zemin hazırladığı (Hartleb, 2013: 355) ifade edilebilir.

Küresel ölçekte birkaç yıl içinde çok sayıda ülkede kurulan Korsan partiler dijital çağda sivil hakların savunulmasını, şeffaf bir internet politikasını ve medya eylemleri için yükümlülük olarak anlaşılan hesap verebilirliği, dolayısıyla medya hesap verebilirliğini temel talepleri haline getiren ilk siyasal aktördür (Prinzing, 2012: 41). Aynı zamanda, Korsan partilerin internet düzenlemeleriyle insan yaşamının boyunduruk altına alınmasına karşı direnişin ifadesi (Burkant, 2014: 3) olduğu düşünülür. Benzer kaygıları taşıyan birey ve topluluklar sayesinde Korsan partiler hızla buldukları ülkelerde örgütlenmiş ve tüm dünyaya yayılmışlardır. Özellikle Avrupa ülkelerinde kendilerini kabul ettirdikleri söylenebilir.

2006 yılında İsveç'te kurulan Korsan Parti (Burkant, 2014: 2) dünyanın ilk Korsan partisidir (Erlingsson ve Persson, 2011: 121). Bu nedenle bu çalışmada uluslararası akademik ilginin de çoğunun yöneldiği ilk korsan partisi (Otjes, 2014: 39) olan İsveç Korsan Partisi ele alınacaktır. İsveç Korsan Partisi Avrupa siyasetinde ortaya çıkan yeni bir olgudur (Hartleb, 2013: 363)(Hartleb, 2013). Korsan parti ailesiyle ilgili çalışmaların hala nispeten gelişmemiş bir disiplin olması (Maşkarinec, 2020: 511) ve hem Türkçe hem yabancı literatürde Korsan partilerle ilgili çalışmaların azlığı (Kavoğlu, 2013; Maşkarinec, 2017: 6; Yiğit, 2021; Zulianello, 2018: 283) İsveç Korsan Partisi'ni bu çalışmanın odak noktası haline getirmiştir. Bu çalışmada siyasi serüvenine İsveç'te dosya paylaşımı ve dijital haklara yoğunlaşan tek konulu bir siyasal parti olarak başlayan ancak hızla çok daha geniş bir şeye dönüşen (Fredriksson Almqvist, 2016a: 2) siyasal aktörün kökeni, gelişim seyri, korsan siyasetini ortaya çıkaran koşullar, korsan ideoloji ve gündemi değerlendirilecektir.

1. Korsan Parti Tanımı ve Kökeni

Korsan partiler siyaset meydanlarında yeni yeni boy göstermektedir ve modern demokratik sistemlerin başat unsuru olan siyasal partiler arenasında yeni bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu nedenle korsan partilere ilişkin farklı görüş ve değerlendirmeler vardır. Münhasıran korsanlar arasında da korsan partinin ne olduğu veya korsan siyasetinin neyi içerip içermemesi gerektiği hususunda görüş birliği bulunmamaktadır.

Korsanların son derece farklı programları ve seçim çekicilikleri, seçmen desteğini kesin olarak belirlemeyi zorlaştırır. Birçok yazar, korsan partilerini klasik sağ-sol ideolojik yelpazeye yerleştirmenin zor olduğu konusunda hemfikirdir (Maşkarinec, 2020: 513). Bir yandan, bu partilerin birçok ülkede marjinal partiler olmaları nedeniyle farklı kesimlere hitap etmeleri beklenebilir. Daha büyük olanlar, belirli ulusal nedenlerle destek kazanmış olabilir Otjes, 2014: 1). Öte yandan, diğer yazarlar korsanları 'tek soruna odaklı partiler' Maşkarinec, 2020: 513; Otjes, 2014: 1) veya 'siber partiler' (Hartleb, 2013: 367) olarak adlandırır. Bunun yanı sıra korsan partilerin 'niş parti' olgusunun neredeyse tipik bir tezahürü olduğu düşünülür. Korsanların genellikle internetle ilgili konulara odaklandıkları göz önüne alındığında, bir 'niş parti' ailesi olarak da kavramsallaştırılabilir (Zulianello, 2018: 284). Korsan partiler, 'flaş parti' olarak da değerlendirilebilir. Bazı protesto özelliklerine sahip bir flaş parti, siyasi arenada birdenbire ortaya çıkar. Bu partiler genellikle tek bir konuya odaklanır ve bu konuda ilerleme kaydettiğinde - duruma göre ilerleme kaydedebilir veya bir gelişim göstermez - seçmenler nezdinde önemsiz hale gelir ve yok olur (Hartleb, 2013: 358). Korsan partilerin ne ölçüde tek konuya odaklanan partiler olduğu, tarafların kendi aralarında da tartışma konusudur. Alman ve İsveç Korsan Partileri'nde, partinin kuruluşuna yol açan dijital konuları öne çıkarmak isteyenler ile daha geniş bir program çağrısında bulunanlar arasında tartışmalar yaşanmaktadır (Fredriksson Almqvist, 2016a: 4).

Bu kafa karışıklığı, korsan partilere ilişkin akademik tartışmalara da yansır. Bir yandan, bu partileri tutarlı, değer odaklı siber özgürlükçü bir proje olarak gören Demker (2014), Burkart (2014) ve Zulianello (2017) gibi yazarlar vardır; Zulianello (2017: 6-7) korsanları niş partiler olarak değerlendirir. Korsan partiler, ekonomi haricindeki konulara yoğunlaşan, seçmenleri sınıf çizgisinde seferber etmeyen ve sağ-sol ayrımının ötesinde konu temelli çekiciliği olan partilerdir. Öte yandan, Hartleb (2013: 364) ve Niedermayer (2010: 850) gibi korsan partileri tutarlı ve kapsamlı bir programdan yoksun, bunun yerine sınırlı sayıda siyasi reforma odaklanan tek soruna odaklı partiler olarak tanımlayan yazarlar da vardır (Otjes, 2014: 42). Hem akademik tartışmalarda hem de korsanların kendi arasında korsan partinin ne olduğu veya korsan siyasetinin nasıl olması gerektiği hakkında bir uzlaşının bulunmadığı anlaşılmaktadır.

Korsan parti(ler) şu şekilde tanımlanabilir:

- Siyasi karar verme sürecinde daha fazla şeffaflık içeren yeni bir dijital siyaset çağına girdiğimizi iddia ederler.
- Sanal dünyayı anlamak için yeni bir kavramsal çerçeve ortaya koymaya çalışırlar. (Bu, sakinlerinin gerçek dünyada hiç arkadaşı olmayan bilgisayar delisi imajına karşı koyma girişimini içerir.)
- Korsanların ortak bir ideolojisinin olmadığı ve partinin sağ-sol ayrımının ötesinde olduğu belirtilirken, gerçekte alternatif sol bir parti olarak değerlendirilebilir (Hartleb, 2013: 365). Bilgi toplumunun geçirdiği değişim ve dönüşümler, belirli şekillerde çalışan partilerin kurulmasına neden olmuştur. Avrupa'daki geleneksel liberal partiler, sol ve sağ arasındaki siyasi alan daraldıkça değişime uğramıştır. Korsan partiler, ya sol-sağ boyutunun öneminin azaldığı ve/veya eski liberal partilerin bilgi toplumuyla ideolojik bağlarını kaybettiği siyasi sistemlerde genişlemiştir. Korsan partiler daha çok ifade, düşünce ve cinsel özgürlük gibi bireysel özgürlüklerin hayata geçirilmesi ile ilgilenmektedir. Bilgi toplumu ve teröre karşı savaş, insan hakları, bireysel haklar ve mahremiyeti, geleneksel olarak liberal olan çok az partinin kişisel mahremiyeti ve özel yaşam hakkını başarıyla savunduğu bir noktaya itmiştir (Demker, 2014: 195). Bu boşluğun Korsan partiler tarafından doldurulduğu değerlendirilebilir.
- Yeni teknolojilerle birlikte vatandaşların siyasete sürekli katılması ve ana akım partilerdeki hiyerarşilere karşı durması gerektiği vurgulanır.
- 'Lidersiz parti' idealinin korsan partilerle somutlaştırıldığı düşünülür (oysa gerçekte bir parti kurulu vardır ve onun varlığı, takipçiler ve liderler arasındaki ilişki konusunda mücadelelere neden olmuştur)
- Partinin girdi konusunda (örneğin parti kongreleri için) büyük idealleri varken sonuç ütopyik görünmektedir (Hartleb, 2013: 365).

'Korsan' ifadesi, telif hakkıyla korunan dosyaları uçtan uca ('peer to peer' - P2P) paylaşan kişileri 'korsan' olarak adlandıran müzik ve film endüstrisinden uyarlanmıştır (Otjes, 2014: 39). İçeriğe erişim, kopyalama ve paylaşım sorunları korsan partilerin oluşumu için erken motivasyon sağlamıştır. Dosya paylaşımı, korsan siyaseti açısından kurucu unsur olarak görülebilir (Jääsaari ve Hildén, 2015: 874-875). Diğer bir ifadeyle, dosya paylaşımının suç sayılmasına karşı direniş, korsan partiler için varoluş sebebidir (Otjes, 2014: 40). İlk korsan

partisi katı telif hakkı yasalarına ve artan terörle mücadele gözetimine tepki olarak 2006 yılında İsveç'te kurulmuştur (Fredriksson Almqvist, 2016b: 108). İsveç Korsan Partisi çevrim içi dosya paylaşımına getirilen kısıtlamaların kaldırılmasını talep eden ve tek bir siyasal gündemi olan parti olarak başlamıştır. İsveç Korsan Partisi, fikri mülkiyet haklarına ilişkin tutumun bir sonucudur. İsveç Korsan Partisine göre; fikri mülkiyet korumasının tüm biçimleri, bilgi edinme ve öğrenme özgürlüğünün kurucu ilkesini ihlal eder (Jääsaari ve Hildén, 2015: 875). Korsan parti, hükümet yetkililerinin ve ticari aktörlerin interneti kontrol etme ve kendi amaçları için kullanma girişimlerine karşı ortaya çıkan ağ toplumunun özgürlüğünü ve bütünlüğünü koruma iddiasında olan bir siyasal hareketten doğmuştur (Fredriksson Almqvist, 2016b: 108). İsveç haber ajansına göre, İsveç nüfusunun yaklaşık % 20'si veya yaklaşık 1,4 milyon kişi dosya paylaşımı yapmaktadır. Bunların yaklaşık üçte birinin, yani yaklaşık yarım milyon İsveçlinin, bu durum ortaya çıkarsa hapis cezasına çarptırılacak düzeyde yaptıkları tahmin ediliyor (Engström ve Falkvinge, 2011: 26). Bu durum ilk korsan partinin neden öncelikle İsveç'te kurulduğunu ve siyasal bir harekete dönüşmesini açıklayabilir.

Parlamentar siyasete girmek, korsan partisinden önce de korsan hareketini meşgul eden bir düşüncedir. İsveç Korsan Partisi'nde 2011-2014 yılların arasında yönetim kurulu üyeliği yapmış olan Fredrik Holmbom, korsan hareketinin zaten var olduğunu ve eksik olan tek şeyin siyasi örgütlenme olduğunu kabul eder. Bu çerçevede, Rick Falkvinge²'nin parti kurma girişimi, bir süredir oluşmakta olan beklentiyi harekete geçirmiştir. Bu durum korsan partilerin 2006 yılında Avrupa'da neden bu kadar hızlı yayıldığını açıklayabilir (Fredriksson Almqvist, 2016b: 103-104). Korsan partiler o dönem İsveç ve Avrupa toplumunda ortaya çıkan duyarlılığın ve talebin siyasal temsilcisi olmuş ve kolaylıkla örgütlenmiştir

İlk korsan partinin İsveç'te kurulmasının ardından korsan partiler hızla Kuzey Amerika ve Avustralya'ya yayılmıştır. 2006'nın sonuna kadar birçok ülkede ulusal korsan partiler kurulmuş ve Uluslararası Korsan Partiler Birliği (*Pirate Parties International*) oluşturulmuştur. 2009 yılında AP seçimlerinde İsveç Korsan Partisi iki sandalye kazanmış ve 2011'de ise Alman Korsan Partisi bölgesel seçimlerde büyük başarı kaydetmiştir (Fredriksson Almqvist, 2016a). Çek Korsan Partisi, *Creative Commons* (CC) çerçevesini Çekya'ya taşıma çabalarına öncülük etmiş ve yerel seçimlere katılmıştır. Birleşik Krallık Korsan Partisi, Dijital Ekonomi Yasası'nın yeterince ilgi görmemesinin ardından yasaya ilişkin ulusal bir tartışmayı hızlı bir şekilde başlatmıştır. Liberal Demokratlar, yasanın korsanlığa ilişkin hükümlerinin yürürlükten kaldırılmasını 2011'de gündemlerine almışlardır. 2009 yılında bir blog olarak başlayan Kanada Korsan Partisi, CC lisanslarını benimsemiş ve 2011 seçimlerinde on aday göstermiştir. Yeni Zelanda Korsan Partisi ilk yıllık konferansını düzenlemiş, üyelik kampanyası başlatmış ve 2011'de Yeni Zelanda Seçim Komisyonu'na kayıt yaptırmıştır. Sahtecilik Karşıtı Ticaret Anlaşması (*Anti-Counterfeiting Trade Agreement – ACTA*) 2012 yılının ortalarında AP'de protesto edilirken, Rus Korsan Partisi 2012'de Uluslararası Korsan Partiler Birliği'ne katılmıştır (Burkant, 2014: 144). Korsan partilerin ortaya çıkışını ve seçmen desteğini yerel ve ulusal faktörler belirlemiş olsa da telif hakkına ilişkin düzenlemeler hareket için ortak bir sorun olmuştur (Jääsaari ve Hildén, 2015: 873-874). Bu soruna ilişkin oluşan duyarlılığın hızla demokratik sistem içerisinde örgütlendiği görülmektedir. Bu seferberliğin kurumsal siyasal örgütlenmelere dönüştüğü anlaşılmaktadır.

Ancak sonraki yıllarda korsan partilerin genişlemesi yavaşlamıştır. İsveç Korsan Partisi, 2014 yılında AP seçimlerinde iki sandalyesini kaybetmiş ve aynı yıl yapılan ulusal seçimlerde tüm zamanların en düşük oy oranını almıştır. Alman Korsan Partisi, 2013'te federal seçimlerde şaşırtıcı derecede kötü sonuçlar almış ve 2014 yılında AP seçimlerinde beklentilerin aksine sadece bir sandalye kazanmıştır. 2014'ün sonunda korsan hareketi zayıflıyor gibiydi, ancak 2015'in sonlarında ve 2016'nın başlarında, anketler İzlanda Korsan Partisi'nin en büyük parti haline geldiğini göstermiştir. İzlanda Korsan Partisi, 2012 gibi geç bir tarihte kurulmuş olmasına rağmen, 2013 yılında gerçekleştirilen ulusal seçimlerde önemli bir başarıya ulaşmış ve oyların % 5'ini alarak parlamentoda üç sandalye kazanmıştır. 2015 ve 2016 yıllarında yapılan anketlerde partiye desteğin % 35'i bulması, korsan partileri göz ardı etmek için hala çok erken olabileceğini göstermiştir (Fredriksson Almqvist, 2016a: 3). Bu bağlamda 2006 yılında Avrupa siyasetine hızlı bir giriş yapan korsan partiler ivme kaybetse de etkinliklerini muhafaza ettikleri söylenebilir.

² Rick Falkvinge ilk Korsan Partisi'nin kurucusu ve yeni nesil sivil özgürlükler için kampanya yürüten bir isimdir. Özellikle, telif hakları endüstrisinin, internetin sivil özgürlükleri garanti altına alan kısımlarını aşındırmak için çalıştığını vurgulamaktadır. Foreign Policy dergisi tarafından En İyi Küresel Düşünür seçilmiş ve TIME Dergisi tarafından dünyanın en etkili insanlarından biri olarak değerlendirilmiştir (<https://falkvinge.net/photos-bio/>).

2. Korsan Siyaseti

Korsan siyaseti, liberter bir duyguyu, teknolojinin otonom kullanımlarına karşı genç bir tavır, rekabet yanlısı politikalar ve teknolojiler için bir tutkuyu ifade eder. Korsan siyaseti, siyasallaşmış siber kültür içinde zarar görmüş veya tehdit altında olan iletişim kodlarını ve normlarını onarmaya yönelik kolektif bir eylemdir. Kamusal alanın korunmasına ve genel olarak iletişimsel yaşam dünyasının savunulmasına katkıda bulunur (Burkant, 2014: 25). Korsanlar, belirli sorunlara ve bu sorunlara yönelik somut çözüm önerilerine odaklanarak farklılıkları uzlaştıran ve farklı kimlikler ve gündemler arasında müzakereler gerçekleştiren bir hareket olarak düşünülebilir (Cammaerts, 2015: 27). Korsan siyaseti farklı toplumsal kesimlerin ortak kaygılarına hitap eden, bu kesimleri harekete geçirebilen ve siyaset sahnesinde yeni ortaya çıkan bir hareket olarak değerlendirilebilir.

Korsanlar, medya ve iletişime adanmış çevrim içi alanların sömürgeleştirilmesine karşı muhalefeti ifade eder ve toplu eylemleri, iletişimsel akılcılığı sağlayan ve geliştiren yaşam dünyası kaynaklarını (özgür konuşma, mahremiyet ve erişim) savunur (Burkant, 2014: 36-37). Korsanlara göre, bilimsel dergilerden bilgisayar programlarına, dosya indirmelere ve taranan ve indirilen kitapların dağıtımına kadar her konuda internette şeffaflık talepleri, bilginin sadece bedelini ödeyebilen veya başka ayrıcalıklarla elde edebilenlerin değil, tüm insanlığa ait olduğu ilkesinin ifadesidir (Demker, 2014: 196-197). Korsanlar sadece mevcut telif hakkı sistemine karşı değiller, genel olarak fikri mülkiyet hakları reformu istiyorlar. Esasında korsan partiler bilgi özgürlüğüne bağlıdır (Otjes, 2014: 40). Bu düşünsel arka planın korsan siyasetine zemin hazırladığı değerlendirilebilir.

Korsan siyaseti tek bir politik gündemle başlamıştır: dijital telif hakkı koşullarını değiştirmek ve verilen ihlal cezalarını iptal ettirmek. Bu tek hedef kaçınılmaz olarak başka sorunları da içermiştir. Telif hakkı yasalarındaki reform, telif hakkı ihlalcilerinin çevrim içi olarak tespit edilmesinden kaynaklanan mahremiyet endişelerinin de ele alınması anlamına geliyordu. Böylece mahremiyet ve çevrim içi anonim kalma hakkı da korsan siyasetinin unsurları haline gelmiştir (Burkant, 2014: 46). Birçok yönden, korsan partilerin birbiriyle ilişkili iki tartışmalı konu arasında - bir yanda demokrasi ve diğer yanda dijital haklar ve özgürlükler - köprü oluşturduğu düşünülebilir. Aslında korsan partiler, hesap verebilir demokratik kurumların ve vatandaşların çıkarına uygun demokratik denetim eksikliğinin belirtilerinden biri olarak dijital hak ve özgürlüklere yönelik saldırıları dile getirir (Cammaerts, 2015: 21). Korsanlar, telif hakkı reformu yapmak ve ticari amaçlı olmayan dosya paylaşımlarını yasal hale getirmeyi hedefler (Otjes, 2014: 40). Korsanlara göre, telif hakkı yaptırımını, özel iletişim hakkı, sınırlara bakmaksızın kamu makamlarının müdahalesi olmadan bilgi alma ve verme hakkı, yargılanma hakkı ve ceza verilirken orantılılık ilkesi dâhil olmak üzere temel hakları tehdit eder (Engström ve Falkvinge, 2011: 7). Korsan siyasetinin telif hakkı üzerinden fikri mülkiyet, demokrasi ve mahremiyet gibi doğrudan ekonomiye ilişkin olmayan konuları siyasetin gündemine taşımayı amaçladığı görülür.

Korsan partiler, mevcut telif hakkı paradigmasına meydan okur. Yaratıcılığın, özellikle tabandan gelen yaratıcılığın önünde bir engel haline geldiği düşünülür (Cammaerts, 2015: 22). Korsanlar, telif hakkının sadece ticari eylemler için geçerli olmasını ve tüm ticari saiklerle yapılmayan kopyalama ve kullanımlar için serbest bırakılmasını talep eder. Korsanlara göre, vatandaşlar arasında ticari olmayan kültür paylaşımı yasağını uygulama girişimleri, özel iletişim hakkı, bilgi özgürlüğü ve hatta dava hakkı gibi temel hakları tehdit ettiğinden, söz konusu reform acildir (Engström ve Falkvinge, 2011: 3). Telif hakkı, genel olarak kültür paylaşımını yasaklamanın yanı sıra, politik olarak ilerici fikirlerin özgürce yayılmasına yönelik bir tehdittir. Bu fikirler öngörülemeyen şekillerde yayılır ve öngörülemeyen şekillerde ortaya çıkar. Bu nedenle fikri mülkiyet eksikliğini savunurlar çünkü bu, fikirlerin yayılmasına, değişmesine ve dönüşmesine bir engeldir (Fredriksson Almqvist, 2016a: 7). Korsan siyaseti açısından telif hakkı yeniden düzenlenmesi gereken bir konudur. Yaratıcılığı sınırlandırdığı ve mahremiyet dâhil birçok insan hakkını ihlal ettiği iddia edilir.

Patentlere muhalefet oldukça erken ortaya çıkmış olsa da, Korsan hareketinin dosya paylaşımı tartışmasından kaynaklandığı inkâr edilemez. Dosya paylaşımının suç olmaktan çıkarılması, Avrupa'daki korsan partilerin ortak gündemini oluşturur. Ancak artık ana sahneyi işgal etmez. Dosya paylaşımının ötesinde daha geniş bir kültürel politika çerçevesi oluşturma hamlesi, dosya paylaşımını biraz eskimiş hale getiren teknolojilere atfedilebilir. Bu gelişmeyi ilk fark edenlerin korsanlar olduğu söylenebilir. Öte yandan, telif hakkı ihlallerine ilişkin önlemleri ve mekanizmaları meşru kılmak için kültürü kullanan Avrupa ve ulusal politika girişimlerine ve yasal reformlara yanıt verebilecek daha kapsamlı bir politika çerçevesi geliştirme ihtiyacı da ortaya çıkmıştır. Bu telif hakkı uygulama önlemleri genellikle fazla istilacı olarak algılanır. Korsanlar bu önlemlerin mahremiyet hakkını tehdit ettiğini iddia

eder. Mahremiyet hakkı bu nedenle korsan gündemiyle ilişkilidir (Jääsaari ve Hildén, 2015: 877-878). Bu nedenle telif hakkı ve mahremiyetin birbiriyle bağlantılı olduğu düşünülür. Kültürel içeriğin metalaştırıldığı ve mevcut telif hakkı rejimini savunma mücadelesinde sivil özgürlüklerin erozyona uğradığı iddia edilir. Bu noktada başlıca ideolojik düşmanlar eğlence endüstrisi, onların siyasi destekçileri ve korunan kapitalist meta mübadelesi rejimidir (Cammaerts, 2015: 22). Bu doğrultuda, Avrupalı Korsanlar, Fikri Mülkiyet Uygulama Yönergesi'ne (*Intellectual Property Rights Enforcement Directive* - IPRED) ve onun ulusal türlerine şiddetle karşı çıkar (Jääsaari ve Hildén, 2015: 878). Korsan partilere göre, mevcut telif hakkı yasalarını uygulamak, temel haklardan vazgeçmek demektir (Engström ve Falkvinge, 2011: 3) çünkü telif hakkı ihlallerinin takibi, kaçınılmak olarak çevrim içi kimlik ve izlenebilirlik sorunu gündeme getirir. Çevrim içi ortamda bireylerin dijital ayak izlerinin takibi, mahremiyete ilişkin ciddi sorunlar içerir (Larsson vd., 2013: 96). Telif hakkı ihlalleri, bu ihlallerin sanal ortamda araştırılması ve bunun mahremiyet ilişkin endişelere sebep olması korsan siyasetinin ve korsan partilerin siyasetin gündemine taşımaya çalıştığı konulardır. Korsanlar arasında bu duruma ilişkin farklı çözüm önerileri ve değerlendirmeleri vardır.

Telif hakkı reformunu teşvik ederken, korsanlar ideolojik idealizm ile politik pragmatizm arasında sıkışmışlardır. Korsanlar telif hakkını ortadan kaldırmaya çalışırken aynı zamanda, örneğin İsveç Korsan Partisi, telif hakkı süresinin 5 ile 20 yıl arasında sınırlandırılmasını önermesine karşın, yazarların haklarını hala kabul eder. Aynı şekilde Fransız Korsan Partisi, hak sahibinin belirli bir süre sonra bunları kullanmaması durumunda ekonomik hakların otomatik olarak serbest bırakılmasını önerir. Fransız Korsanları, eserlerin imhasının veya stoklanmasının kanunen cezalandırılması gerektiğini söyleyecek kadar ileri gider. Bu çerçevede korsanlar fikirlerin özel mülkiyet ve kontrolüne ilişkin güçlü iddiaları reddetme eğiliminde görünürler, ancak aynı zamanda fikirlerin de itibar edilmesi gereken yazarları olduğunu kabul ederler. Yazar hakları kavramı yaygın olarak kabul edilir (Jääsaari ve Hildén, 2015: 876). Korsanlar arasında telif haklarının düzenlenmesi konusunda fikir birliği olsa da bu reformun nasıl yapılması gerektiği sorusuna farklı cevaplar verildiği anlaşılmaktadır.

Korsan partiler, telif hakkı ve internete ilişkin konulara yoğunlaşan bir siyasal hareketten daha fazlasını hedefler (Cammaerts, 2015: 24). 2009 Avrupa Birliği (AB) seçimlerindeki başarısının ardından başlangıçta telif hakkı, mahremiyet ve bilgi politikaları konularını öne çıkaran korsanlar gündemlerine farklı konuları eklemiştir. Dar teknik konuların ötesine geçen ve geniş bir kültürel modernizasyon programı içeren Avrupa korsan partilerinin siyasi gündemi bugün eskisinden çok daha geniştir. Korsan partilerin dijital haklar ve mahremiyet konularına odaklandıklarını savunmakla birlikte, 2011 ile 2014 AB seçimleri arasında çok çeşitli konuların gündemlerine girdiğini iddia ederler (Fredriksson Almqvist, 2016a: 3). Örneğin Çek Korsan Partisi 2009'da kuruluşundan kısa bir süre sonra parti programına internetle ilgili konuların veya bilgi toplumunun yeni sosyo-politik bölünmesinin (Demker, 2014: 188) ötesinde birçok konuyu dâhil etmiş ve tek bir soruna odaklı parti imajına karşı çıkmıştır. Daha da önemlisi 2017 parlamento seçimlerinde Çek Korsanları çeşitli konuları kapsayan kapsamlı bir program sunarken, internetle ilgili konular baskın olmaktan uzak kalmıştır (Maškarinec, 2020: 513). Aynı şekilde, Alman Korsan Partisi'nin giderek artan bir şekilde temsili demokrasi krizini vurgular (Fredriksson Almqvist, 2016a: 3). Ayrıca Çek, Fin, Alman ve İsveç Korsanları da kamu kurumlarında zorunlu cinsiyet bilgisi paylaşımını kaldırmaya çalışır. İsveç Korsan Partisi'nin ayrımcılık karşıtlığı ve LGBT hakları konusunda açık sözlü olsa da feminizm konusunda sessiz kalması dikkat çekicidir. Parti programında toplumsal cinsiyet eşitliğine ilişkin birkaç muğlak ifade bulunmaktadır. İlginç bir şekilde, İsveç Korsan Partisi çok eşlilik taraftarıdır. Ekonomi alanında ise Alman Korsanları, tam istihdam hedefinin anlamsız olduğunu düşünür. 2014 Avrupa seçimlerinde, Alman Korsan Partisi federal düzeyde asgari ücret yasası için kampanya yürütmüş ve bu yasa ancak yakın zamanda kabul edilmiştir. İsveç Korsan Partisi programına göre, günümüzün güvencesiz istihdam koşulları, yarı zamanlı çalışanlara veya gönüllülere ayrımcılık yapmayan bir sistemi gerekli kılmaktadır. Parti, temel geliri destekler ancak kademeli olarak uygulanmasından yanadır. Bu açıdan İsveç Korsan Partisi, AP'de Yeşiller tarafından teşvik edilen ve vatandaşlara garanti edilen bir temel geliri güçlü bir şekilde destekleyen Finlandiya Korsan Partisi'nden ayrılır (Jääsaari ve Hildén, 2015: 882). Korsanların parti programlarının giderek orijinal gündemlerinden ötesinde farklı konuları da içerdiği görülür. Bu konularda ortak bir korsan gündemden söz edilemez.

Korsanlar arasında çevrim dışı gizlilik konusunda da farklı yaklaşımlar söz konusudur. İsveç, Almanya ve Finlandiya'daki korsanlar, telif hakkı uygulamasına ve çevrim içi gizliliğe daha az, çevrim içi başvurular olmaksızın genel mahremiyet hakkını daha fazla vurgularlar. Bu üç ülkede korsan siyaseti, istilacı telif hakkı uygulama rejimlerine karşı mahremiyet haklarını savunmaktan, kayıtların ve veri tabanlarının kullanımını da sorgulayan daha genel bir yaklaşıma doğru evrilmiştir. Ancak Çek Korsan Partisi, e-seçimlerin getirilmesini teşvik

eder ve tüm vatandaşların bankacılıktan ulusal seçimlere kadar her alanda kullanılabilen dijital kimliklere sahip olmasını önerir. Esasen, Çek Korsanları veri tabanının merkezileştirilmesini desteklerken, diğer birçok Korsan partisi buna karşı çıkar. Partilerin siyasi gündemlerini etkileyen ulusal farklılıkların yanı sıra, belki de parti olgunluğu daha geniş bir parti ideolojisini de teşvik eder. İsveç ve Alman Korsan partileri mahremiyet haklarını biraz daha genç olan Fransız ve Çek Korsan Partilerinden daha geniş bir biçimde ele alırken, Fin Korsanları orta yolu tercih eder ve mahremiyetin korunmasına Finlandiya Anayasası'nın mihenk taşı olarak atıfta bulunur. Partiler en çok devlet denetimi ile ilgileniyor gibi görünüyor: Kolluk kuvvetlerinin kişisel bilgileri kötüye kullanması, özel olarak toplayan ve etkileşimde bulunan özel aktörlerin sorgulanabilir uygulamalarından daha ağır basıyor (Jääsaari ve Hildén, 2015: 879).

Aralarındaki farklı yaklaşımlara karşın korsan partilerin önceleri siyaset dışı olan konuları siyasetin gündemine taşımaları önemlidir. Korsanlar, siyasal ve yasal sistemlerin yeni toplumsal talepleri ne kadar iyi ele alabildiğini test eder. Korsanların artık ulusal meclislerde ve AP'de temsilcileri olduğundan demokratik sistemin sınırlarını yeniden belirlerler. Korsan siyaseti, AB'nin bilgi toplumu söylemine ilişkin yaygın endişelerin ortasında ortaya çıkmıştır. Çevrim içi mahremiyetin ihlali, dijital kültürün kopyalanamaması, dosya paylaşımlarının suç sayılması ve küresel bilgi politikasına ilişkin belirsizlikler sosyal bilimler literatüründe açıkça ifade edilmektedir. Bilgiye, birikime ve güce erişimin engellenmesi ve internetin özgürce kullanımı konusunda kaygılar mevcuttur (Burkant, 2014: 114). Korsan partilerin kamuoyunda oluşan bu hassasiyetin duyulmasını sağladığı ve siyasal karar alma süreçlerini etkilediği söylenebilir.

Korsan siyaseti, Avrupa'da siber özgürlüklerle ilgili müzakereleri ve tartışmaları gözle görülür bir şekilde etkiler. 2010 yılında Korsan Partisi'nin AP'deki temsilcisi, AB Yürütme Kurulu'nun Sahtecilik Karşısı Ticaret Anlaşması'nın uygulamasına karşı muhalefete öncülük etmiştir. İsveç, Birleşik Krallık, Almanya, Fransa ve diğer ülkelerdeki ACTA tartışmaları, AB bakanları tarafından yapılan gizli müzakerelere karşı çevrim içi protestolara ve sokak gösterilerine neden olmuştur. Avrupa Komisyonu'nun işleyişindeki demokrasi açığına ilişkin endişeleri gün yüzüne çıkarmıştır. Şubat 2012'de binlerce ACTA karşıtı protestocu Almanya, Polonya, Hollanda ve İsveç'te gösterilere katılmıştır. Almanya, adalet bakanlığının protestolar sonrasında endişelerini dile getirmesinin ardından ACTA'yı imzalamayı ertelemiştir. Almanya, onay sürecini geciktirme konusunda Letonya, Polonya, Çekya ve Slovakya'yı takip etmiştir. AP nihayet Temmuz 2012'de ACTA'yı reddetmiştir (Burkant, 2014: 13). ACTA'nın reddedilmesi korsan siyasetinin ve korsan partilerin siyasa yapımını etkilemedeki potansiyelini ortaya koymasından önemlidir. Korsan partiler, politika oluşturmada alışılmadık derecede başarılı olmuşlardır. Korsan partilerin öne çıkardığı konular - siber özgürlükler, ağ tarafsızlığı, maddi olmayan haklar yönetimi ve telif hakkı kısıtlamalarına yönelik eleştiriler - politika yapıcılar, mahkemeler ve ana akım siyasi partiler tarafından benimsenmiştir (Jääsaari ve Hildén, 2015: 871). Bu bağlamda korsan gündemin sadece korsan partilerle sınırlı kalmadığı ve genel kabul gördüğü anlaşılmaktadır.

3. İsveç Korsan Partisi

İsveç Korsan Partisi, İsveç polislerinin dosya paylaşım sitesi *The Pirate Bay*'e (TPB) düzenlediği baskının protesto edilmesinin ardından 2006 yılında kurulmuştur (Jääsaari ve Hildén, 2015: 870). İlk korsan partisi, siyasi tecrübesi olmayan yazılım mühendisi Rick Falkvinge'nin dosya paylaşımını yasallaştırmaya adanmış bir parti kurma niyetini açıklayan web sayfası kurmasıyla başlamıştır. Sayfa ilk iki günde 3 milyon ziyaretçi çekmiş ve Falkvinge, İsveç'te siyasi parti kurmak için gerekli olan 1.500 imzaya kısa sürede ulaşmıştır (Fredriksson Almqvist, 2016b). Tek bir ülkede korsanlıkla mücadele önlemlerine karşı bir protesto olarak başlayan şey, o zamandan beri siber özgürlükçü reformlar için kampanya yürüten ulusötesi bir parti örgütleri ağına dönüşmüştür. İsveç Korsan Partisi'nin dosya paylaşımı tartışmasını gündeme getirmedeki başarısı (Jääsaari ve Hildén, 2015: 870), birçok Avrupa ülkesinde korsan partilere ilham kaynağı olmuştur (Ingdahl, 2011: 1). Böylece korsan hareketi İsveç'te doğarak hızla diğer ülkelere yayılmıştır.

Korsan siyaseti, partinin İsveç telif hakkı ve bilgi politikası rejimlerinin dönüşümünün ortasında hızla harekete geçmesiyle ortaya çıkan, sadece bir şeyleri bedavaya elde etmekle ilgili değildir. İsveç Korsan Partisi, ilk üç yılında katlanarak büyümüştür (Burkant, 2014: 28). Parti, üye sayısını çok hızla şekilde arttırmasına rağmen, Eylül 2006'da yapılan ve ilk kez katıldığı İsveç Parlamentosu seçimlerinde oyların yalnızca % 0,63'ünü alarak hayal kırıklığına neden olmuştur. Ancak parti yine de adından söz ettirmiştir (Fredriksson Almqvist, 2016b: 101).

Aldığı 34.918 oyla parlamentoya giremeyen partiler arasında üçüncü olmuştur. Ancak partinin seçimlerden sadece dokuz ay önce kurulduğu ve AP'de temsil edilen bir İsveç partisi olan Junilistan'dan daha fazla oy aldığı için bu dikkate değer bir sonuçtur (Miegel ve Olsson, 2008: 203). Asıl patlama 2009 seçimlerinde yaşanmış ve parti oyların % 7,1'ini alarak İsveç'in AP'deki 18 sandalyesinden ikisini kazanmıştır (Ingdahl, 2011: 1). Böylece İsveç Korsan Partisi, tarihsel olarak istikrarlı İsveç parti sistemine meydan okuyabilen az sayıdaki partiden biri olmuştur (Erlingsson ve Persson, 2011: 121). Falkvinge partiyi kurduğunda, lobicileri yenemeyeceğini ancak yerleşik siyasi partilerden oy alma tehdidinde bulunabileceğini ve siyasi gündemi bu şekilde etkileyebileceğini savunmuştur. Bu strateji, korsan partisi siyaset sahnesine girmesinin ardından yerleşik siyasal partilerin telif hakkı ve bilgi politikasını önemli bir sorun olarak kabul etmeye başlamasından beri işe yaramıştır (Fredriksson Almqvist, 2016b: 103).

Partinin kökeni kuruluş tarihinden öncesine dayanır. Parti, dosya paylaşımı ve telif hakkı karşıtı aktivizm alanındaki İsveç hareketinin bir parçasıdır. 2003 yılı sonunda telif hakkı karşıtı bir kuruluş olan Piratbyrån (Korsanlık Bürosu), dünyanın en büyük dosya paylaşım sitesi olan TPB'yi başlatmıştır (Miegel ve Olsson, 2008: 202). Partinin ortaya çıkışı, TPB'in yaşadığı yasal sorunlarla yakından ilişkilidir. Partinin üye sayısı Mayıs 2006'ya kadar istikrarlı bir şekilde artsa da, TPB'e yapılan polis baskını sonucu üye sayısı bir gecede iki katına çıkarak yaklaşık 3.600'ü bulmuştur. Nisan 2009'da TPB davasında mahkûmiyet kararının çıkmasının ardından parti 7 saat içinde 3.000 yeni üye kazanmış ve bir hafta içinde 40.000 üyeye ulaşmıştır (Beyer, 2014: 144). TPB'in dört yöneticisinin İsveç mahkemesi tarafından telif hakkı ihlalden mahkûm edilmesi ve dosya paylaşanları hedef alan yeni yasalar nefret dalgası yarattıkça partinin bilinirliği ve partiye destek daha da artmıştır (Burkant, 2014: 4-5). Dosya paylaşımı sorununun özel bir sorundan kamusal bir soruna dönüşmesi (Lindgren ve Linde, 2012: 149) hem çevrim içi korsanlık hareketi hem de İsveç Korsan Partisi için önemli bir dönüm noktasıdır. Bir toplumsal hareketin siyasal partiye dönüşme sürecini kolaylaştırdığı ve hızlandırdığı ifade edilebilir. TPB davasının telif hakkı sorununun siyasi bir sorun olarak görülmeye başlanmasına yardımcı olduğu söylenebilir.

TPB'e yapılan baskın, dönemin Sosyal-Demokrat hükümetinin, telif hakkıyla korunan materyallerin internetten indirilmesini yasa dışı hale getiren yeni bir telif hakkı yasasını çıkarmasıyla mümkün olmuştur. Bu yasanın kabulünün ardından bütün bir genç nesil bir gecede suçluya dönüştürülmüştür. Hükümet, her gün yapılan bir faaliyeti yasa dışı hale getirerek çoğu gencin yaşam tarzına doğrudan müdahale etmiştir. Ana akım siyasetin geleneksel sorularının aksine, bu yasa birçok gencin gerçek yaşamlarını, inançlarını ve değerlerini etkilemiştir (Miegel ve Olsson, 2008: 211-212). Bu bağlamda gündelik hayatı doğrudan etkileyen özel ve bireysel bir sorun toplumsallaşmış ve hızla siyasallaşmıştır. Gençleri ve dosya paylaşımı yapanları doğrudan etkileyen bir sorun, taban örgütlenmesini tetiklemiş ve aşağıdan yukarıya bir harekete sebebiyet vermiştir.

TPB davasının yanı sıra 2009 yılında IPRED'in yürürlüğe girmesi İsveç korsan siyasetini etkilemiştir. IPRED, Fikri Mülkiyet Hakları Uygulama Direktifi anlamına gelir ve bir AB direktifidir. Bu direktif telif hakkı sahibine, bir kullanıcının IP (internet protokolü) adresi hakkında bilgi talep etme hakkı verir. Bu durum çevrim içi korsanlık hareketi içinde ve dışında güçlü tepkilere neden olmuştur. Yasa, birçok kişi tarafından mahremiyetin ihlali olarak algılanmıştır (Lindgren ve Linde, 2012: 149-150). Tepkiler, aynı yılın başlarında telefonların ve internetin dinlenmesine ilişkin FRA yasası (Erlingsson ve Persson, 2011: 123) ışığında daha net anlaşılabilir. Terörizm ve uluslararası suçla mücadele etmek için ülke çapında sinyal trafiğini izlemeye yönelik bir sinyal izleme yasası olan FRA, yoğun bir şekilde eleştirilmiştir (Larsson vd., 2013: 107). Bu yasa da mahremiyet ihlali açısından tartışılmıştır çünkü bu, İsveç sınırları içinde tüm ağ tabanlı iletişimde sinyal istihbaratı yürütme hakkının tanınması anlamına geliyordu (Lindgren ve Linde, 2012: 149-150). Böylece mahremiyet hakkı hem telif hakkı yaptırımları hem de kendi vatandaşlarını ve diğer vatandaşları denetlemek isteyen devletler tarafından da ihlal ediliyordu. Bu iki düzenlemenin İsveç'te kabul edilmesi korsan siyaseti için yeni bir zemin oluşturmuştur (Jääsaari ve Hildén, 2015: 878). İsveç Korsan Partisi tüm bu düzenlemelerin toplumda yarattığı endişeyi siyasete bir girdi olarak kabul ettirmeyi başarmış ve bunu oy oranlarına yansıtmıştır. Korsan partinin, kişisel bütünlük ve dosya indirme gibi geniş bir konuda seçmen görüşlerini temsil eden yegâne parti olması (Erlingsson ve Persson, 2011: 127) korsanların seçim başarılarını açıklayabilir.

Parti, geleneksel siyasi taktikleri kullanmayı öğrenerek, TPB'i tehdit eden askıdaki IP düzenlemeleri konusunda erken tavizler kazanmıştır. Partinin kuruluşundan kısa bir süre sonra düzenlediği gösteriler sonucunda, Adalet Bakanlığı, telif hakkıyla korunan materyalin yetkisiz olarak indirilmesini yasa dışı hale getiren yasada değişiklik

yapmayı kabul etmiştir. TPB web sayfası birkaç gün içinde İsveç'te yeniden faaliyete girmiştir. Partinin başarısı müesses nizamın dikkatini çekmiştir. Diğer siyasal partiler de politikalarını değiştirme mecburiyetinde kalmıştır. Korsan siyaseti siyasa yapım sürecini ve karar alma mekanizmalarını etkilemeye başlamıştır (Burkant, 2014: 18-19). Korsan siyasetinin öne çıkardığı konular hem diğer İsveç partilerinin hem de Avrupa'nın gündemine girmiştir. 2009 Avrupa seçimlerinde İsveç Korsanlarının başarısının ardından içerik endüstrisi de, İsveç'in genel nüfusunun fikri mülkiyet karşıtı duygulara sahip olduğunu kabul etmek zorunda kalmıştır. İsveç Korsan Partisi'nin AP üyeleri Christian Engström ve Amelia Andersdotter, AP'de ACTA anlaşmasına karşı aktif olarak kampanya yürütmüşlerdir. Bu, çağdaş Korsan siyaseti için önemli bir dönüm noktası olmuştur (Jääsaari ve Hildén, 2015: 873-884). İsveç Korsan Partisi hem ulusal düzeyde hem de Avrupa çapında korsan siyasetinin öncelendiği konuların siyasi gündem maddesi olabilmesini sağlamıştır.

Ancak son zamanlarda zayıflayan bir İsveç Korsan Partisi ve korsan siyasetine azalan bir destek söz konusudur. 19 Eylül 2010'da yapılan İsveç genel seçimlerinde, Korsan Partisi oyların yalnızca % 0,65'ini alabilmiştir. 2006 seçimleriyle karşılaştırıldığında % 0,02'lik bir artış yaşanmıştır. 2010 seçimlerinden bu yana korsan hareketi, İsveç Parlamentosu'nda temsil edilmeyen en büyük parti olmuştur. 2006'da 34.918 olan oy sayısı 2010 seçimlerinde 38.491'e yükselmiştir (Demker, 2014: 202). 2014 Avrupa seçimlerinin dijital haklar, ifade özgürlüğü ve dosya paylaşımının suç olmaktan çıkarılması için kampanya yürüten korsan partileri açısından başarılı geçtiği söylenemez. İsveç'te korsanlar, her iki AP üyesini de kaybederek % 7,1'lik oy oranı % 2,2'ye düşürmüşlerdir (Geere, 2014). Böylece partinin AP'deki varlığı son bulmuştur. İsveç Korsan Partisi 2014 yılında yapılan ulusal seçimlerde de kötü bir sonuç almıştır. Eylül 2014'te İsveç parlamentosu seçimlerinde oyların yalnızca % 0,41'ini alabilmiştir (Fredriksson Almqvist, 2016b: 102). Korsan Partisinin zayıf noktası, sağ-sol ekseninde net bir siyasal duruşa sahip olmamasıdır. Ayrıca Korsan Parti kendi alanı dışındaki siyasi konularda güvenilirlikten yoksundur. Parti sadece temel değerleriyle (mahremiyet, kültür, bilgi) ilgili alanlarda bir siyasal platform oluşturmayı seçmiş olsa bile, partinin ideolojik perspektifi ve korsan gündemi diğer konuları içerecek şekilde genişletilmez ise uzun vadede kendisini daha geniş seçmen kitleleri için siyasi alternatif olarak sunmakta zorlanacaktır. Partinin örgütsel gücü, enformasyon politikasını kendi başına siyasi gündeme sokmasına yetmemektedir. Bunun yerine Pirate Bay'e karşı açılan dava ya da FRA yasası ile bağlantılı olarak görülen türden kamuoyu tepkileri gibi dış olaylara bağımlıdır (Demker, 2014: 203). Bu bağlamda partiye olan desteğin azalması veya dalgalanması beklenebilir.

4. Korsan Siyasetinin Uluslararası Boyutu

İsveç Korsan Partisi, İsveç polisinin TPB'e düzenlediği baskının protesto edilmesinin ardından 2006 yılında kurulmuştur. İsveç'te korsanlıkla mücadele önlemlerine karşı protesto olarak başlayan şey, siber özgürlükçü reformlar için kampanya yürüten uluslararası parti örgütleri ağına dönüşmüştür. İsveç Korsan Partisi'nin siyasa yapımı sürecinde dosya paylaşımı tartışmasını gündeme getirmedeki ilk başarısı, aynı fikirde olan kişilere 2006'da Almanya, Fransa ve Avusturya da dâhil olmak üzere birçok ülkede ulusal korsan partileri kurma konusunda ilham vermiştir. Aynı yılda İsveç Korsan Partisi kurulmuştur (Jääsaari & Hildén, 2015: 870). Tek bir ülkede ve tek bir konuyu - dosya paylaşımı - temel alan bir toplumsal hareket hızla bir siyasal partiye dönüşmüş ve dünyanın farklı ülkelerine yayılmıştır.

Korsanlar açısından telif hakkı veya veri güvenliği gibi temel konular dijital çağda ulusal bir çözümden fazlasına ihtiyaç duyar. Bu nedenle korsanlar kendilerini dünya çapında bağlantılı insanların uluslararası bir hareketi olarak görür. 2006 yılında dernek olarak başlayan bu hareket, 2009'da sivil toplum kuruluşuna ve ardından iletişimi ve işbirliğini artırmak için 2010'da dünya çapında bir federasyona (<http://www.pp-international.net/>) dönüşmüştür (Prinzing, 2012). Uluslararası Korsan Partiler Birliği (*Pirate Parties International* –PPI), Nisan 2010'da Brüksel'de düzenlenen korsan partileri konferansında kurulmuştur. Organizasyon yapısı sabit değildir ve üyelik ücretsizdir. 2012 yılında PPI, dünyanın farklı ülkelerinden gelen altmıştan fazla siyasi parti temsilcilerinden oluşuyordu, ancak bu partilerden çok azı resmi olarak kendi ülkelerinde kayıtlıydı (Burkant, 2014: 53). İsveç Korsan Partisi, ilk korsan parti örneğidir, ancak artık tüm Avrupa'da ve birkaç Amerikan eyaletinde korsan partileri vardır. PPI'nin hâlihazırda yaklaşık 42 üye parti ve 12 gözlemci üyesi bulunmaktadır (Demker, 2014: 189).

PPI, dünya çapındaki korsan partileri arasında iletişim ve işbirliğinin kurulmasını, desteklenmesini, geliştirilmesini ve sürdürülmesini hedefler. PPI'nin amaçları şunlardır: a) üyelerinin çıkar ve amaçlarına göre hareket etmek; b) korsan hareketine ilişkin farkındalığı artırmak ve hareketin yayılmasını sağlamak; c) korsan

hareketini desteklemek ve içte ve dışta bağlarını güçlendirmek; d) insan haklarını ve temel özgürlüğü teşvik etmek ve desteklemek (PPI, 2023). PPI'nin ortaya çıkışı, korsan siyasetinin küresel bir cazibe taşıdığını ve siber özgürlükler konusundaki çatışmanın kapsamının uluslararası ve kamusal hale geldiğini gösterir (Burkant, 2014: 52). PPI'nin küresel korsan siyaseti için bir koordinasyon merkezi olarak çalıştığı söylenebilir. Yeni kurulan korsan partiler de PPI üzerinden ortak bir korsan söylemi ve gündemi oluşturabilir.

PPI'nin wiki ve web sayfaları, yeni kurulan korsan partiler için açık kaynaklardır. Açık yayın sistemi, çevrim içi içerik oluşturma ve düzenlemeye izin verir. Ağ oluşturmak, kaynakları belirlemek ve haberleri yaymak için kullanılan çok dilli bir forum olan web sayfası, İsveç Korsan Partisi'nin ilk başarılarının yarattığı boşluklar, bağlantılar ve fırsatlar üzerinde çalışan benzer düşüncelere sahip siber özgürlükçülerin ulusötesi varlığını temsil eder. PPI, Alman ve İsveç Korsan Partileri, Avrupa bilgi toplumunun baskın vizyonunu oluşturan sosyal kodlara meydan okur. Sokak gösterilerini; çevrim içi seferberlikler, viral medya gösteriler, diğer düşük bütçeli ve farklı yaklaşımlarla birleştirerek gündemi etkiler. Politik ekonomi ile iç içe geçen siber kültürler arasında Avrupa çapında ağ üzerinden birbirine bağlı hakların oluşumuna katkıda bulunurlar (Burkant, 2014: 54). Böylece hem Avrupa çapında ortak korsan gündeminin oluşması hem de bu gündemin Avrupa ülkelerinin kamuoyunda benimsenmesi hedeflenir.

Daha geniş bir gündem oluşturmaya paralel olarak, Korsan Partisi, büyük ölçüde hâlihazırda var olan sosyal medya ağları aracılığıyla oluşturulan ve üyelerin diğer ülkelerdeki meslektaşlarıyla aktif olarak fikir ve tavsiye alışverişinde bulunduğu uluslararası bir hareket haline gelmiştir. Ancak birçok korsan parti üyesi de kendilerini daha geniş bir uluslararası dayanışma hareketinin parçası olarak görür. Genişleyen dijital alan, yalnızca dünya çapında toplumsal değişim mücadelelerini teşvik etmekle kalmamış, aynı zamanda bu mücadeleler arasında yeni ara yüzler de yaratmıştır. Korsan parti aktivistleri sonuç olarak çok sayıda yerel ve küresel toplumsal hareketlerle bağlantılar kurmuşlardır. Bazılarına göre, Avrupalı ve Amerikalı korsan partileri ile Kuzey Afrikalı protestocular arasındaki ilişki zoraki gözüktüğü de korsan parti aktivistlerinin çoğu kendilerini uluslararası protesto hareketlerinin bir parçası olarak görür (Fredriksson Almqvist, 2016a: 5). Korsan aktivistler, yalnızca korsan gündem ile sınırlı kalmaz ve dünyanın farklı yerlerindeki protesto hareketleri ile işbirliği içindedir. İnternet üzerinden dünyanın farklı yerlerindeki toplumsal hareketlerle iletişime geçen korsanlar internet kısıtlamalarına karşı mücadele etmektedirler. İnternetin kısıtlanması, engellenmesi hem uluslararası şirketlerin telif hakkı uygulamaları üzerinden hem de baskıcı rejim ve devletlerin insan hakkı ihlallerinden kaynaklanır. Bu nedenle internetin özgürleştirilmesinin ortak bir mücadele ve dayanışma gerektirdiği düşünülür.

5. Korsan Parti İdeolojisi

İsveç Korsan Partisi'nin kurulması, kamuoyunda maddi olmayan haklar ve telif hakları konusunda artan ve giderek hararetlenen tartışmanın sonucudur (Miegel ve Olsson, 2008: 208). Partinin doğuşu, elektronik sınırla ilgili karar alma mekanizmasının Avrupalılaştıran düzenlemeler tarafından devralınmasına karşı sembolik bir protestodur (Burkant, 2014: 17). Partinin ana sayfası, başlangıçta parti kurucusu Falkvinge tarafından insanları mevcut telif hakkı yasalarının kaldırılması için çevrim içi bir dilekçe imzalamaya ve yeni telif hakkı yasalarını protesto etmeye ikna etmenin bir yolu olarak başlatılmıştır. Partinin siyasi amaçları, o zamandan beri, artık parti üyeleri ve destekçileri için profesyonelce tasarlanmış bir kaynak olan web sayfası gibi gelişmiş ve olgunlaşmıştır (Miegel ve Olsson, 2008: 208). İsveç Korsan Partisi, erkek yazılımcıların ve dosya paylaşımı yapanların başlattığı yeni bir toplumsal hareketten, AB'nin hukuk sistemiyle çelişen bir özgür kültür mesajıyla hızla siyasi bir harekete bürünmüştür (Burkant, 2014: 1). Partinin daha önce politik ol(a)mayan konuların İsveç ve Avrupa siyasetinde gündeme gelmesinde oldukça etkili olduğu görülebilir. Dosya paylaşım sorunu gibi tek bir sorun üzerinden örgütlenen hareket sonrasında daha geniş bir gündemi ifade etmeye başlamıştır.

Korsan Parti İlkeler Bildirgesi 3.1'in kısa özeti, partinin temel ilkelerini şöyle tanımlar:

- Telif hakkı yasalarının değiştirilmesi: Ticari olmayan tüm kopyalama, dosya paylaşımı ve kullanımı yasal hale getirilmeli ve suç sayılmak yerine teşvik edilmelidir. Bu konudaki temel iddia, kültür ve bilginin özgür ve sınırsız dağılımının insanlar arasında eşitliği teşvik ederek toplumu daha demokratik hale getirdiğidir. Başka bir deyişle, İsveç Korsan Partisi, insanların kültür ve bilgiye özgür ve sınırsız erişiminin savunucusudur.

• Patent sisteminin kaldırılması: Bu bakış açısı, diğer şeylerin yanı sıra, teknolojik ve farmasötik patentlerin, hastalıklar ve kar potansiyeli düşük diğer alanlarda yapılan temel araştırmaları engellediği ve çok sayıda hayat kurtarabilecek ve dünyanın özellikle daha az varlıklı bölgelerinde yaşam standartlarını yükseltebilecek ucuz ilaç ve ekipman üretimini engellediği görüşünden kaynaklanmaktadır. Korsanlara göre, bu tür ilaçlara ve teknolojiye erişim bir hakktır.

• Mahremiyete saygı: Vatandaşlar üzerinde artan düzeyde gözetim ve kontrol olarak gördüklerine karşı çıkan bir bakış açısıdır. Demir perde döneminde Avrupa'da var olan totaliter bir toplum yaratma riskine atıfta bulunarak bu duruşlarını savunurlar. Bu nedenle, bireyin özerkliği, korsan ideolojinin önemli bir bileşenidir (Miegel ve Olsson, 2008: 210).

İsveç Korsanlarına göre, insan hakları ve mahremiyet ne pahasına olursa olsun korunmalıdır. Korsan Parti, şirketler ve kuruluşlar karşısında tüketicilerin haklarını savunur. Bireylerin arzuladığı özgürlük, her şeyden önce bir şeyden özgürlüktür, bir şeye özgürlük değildir. Korsanlar, mahremiyetin pazarlık konusu yapılmaması gerektiğine inanır. Böylece parti, piyasa tekelinin aksine bir tür ideal piyasayı savunur. Parti, bireyin topluma katılımının, piyasada tekeller ve oligopoller oluşumunun engellenmesine bağlı olduğunu vurgular. Bu şekilde piyasa bireylerin katılımına açık hale gelir (Demker, 2014: 198). Negatif özgürlük anlayışını benimseyen korsanlar, bireylerin dış müdahaleye maruz kalmamasının onların piyasaya ve topluma katılımın kolaylaştıracağını savunur. Bireysel haklar ve mahremiyet bu bağlamda şirketler ve kuruluşlar karşısında korunmalıdır.

Korsan Parti, demokratik yönetişimi mahremiyetin korunmasının garantörü olarak görür. Korsan ideolojiye göre, devletin rolü vatandaşları korumak ve onlara saygı duymaktır; onlara talepler dayatmak ve onları kontrol etmek değildir. Korsan Parti, bireyin yaşam hakkının İsveç Anayasası'nda düzenlendiğini belirtir ve diğer birçok insan hakkının bu haktan doğduğunu iddia eder. Devlet aynı zamanda Korsan Parti'nin önerdiği düzenlemeleri genellikle yasama yoluyla uygulayan ve garanti eden kurum olmalıdır. Korsan Parti, demokrasinin, mahremiyetin güçlü bir şekilde korunması olmadan ayakta kalamayacağına inanır ve aksine artık denetim toplumunda yaşadığımızın altını çizer. Aynı zamanda parti, örneğin tekelleri ve patentleri yasaklayarak devletin teknik ilerlemeyi teşvik etmesini talep eder. Korsanların demokrasi anlayışı, kamu uygulamalarının seçilmiş temsilciler tarafından sürekli olarak yeniden ele alınması ve gözden geçirilmesi gerektiğini vurgulayan cumhuriyetçi bir geleneğe dayanmaktadır. İsveç Korsan Partisi hâlihazırda İsveç vatandaşlarının tecrübe ettiği şeyin gücün kötüye kullanılması, özgürlüğün ve yasal hakların yokluğu olduğunu iddia eder. Ardından parti, devletin mevcut düzenlemelerle tekellere, telif ve patent haklarına nasıl yardımcı olduğunu ortaya koyar (Demker, 2014: 198). Hâlbuki demokratik yönetimlerin halktan yana olması gerektiğine inanılır. Mevcut yönetim anlayışı, korsan siyaseti açısından çağın gerekliliklerini kavrayamamış gözüktür.

İsveç Korsan Partisi'nin temel iddiası, hem hukukun hem de siyasetin teknolojik gelişmeye ayak uyduramadığıdır. Toplumun temel kurumlarının zamana uyum sağlayamaması eğlenmek, bilgi edinmek ve bunları yaymak için yeni teknolojiyi kullanmaya alışmış, sayısı giderek artan gençler arasında meşruiyetlerine ilişkin tereddütlere sebep olur. Kültür ve bilginin yayılımının düzenlenmesine yönelik girişimler, korsanlar tarafından demokrasiyi teşvik etmek yerine demokrasinin gelişimini ve yayılmasını engellemenin yolu olarak görülür (Miegel ve Olsson, 2008: 212-213). Korsan Partisi, bu yeni gündemin siyasi sonucudur. Genç nesiller için internet, insanların etkileşime girdiği, sohbet ettiği ve fikir edindiği sosyal bir alandır. Uluslararası standartlara göre, İsveç, son derece yüksek bir internet kullanım oranına sahip olduğundan bu sorunlar bilgisayarlarını e-posta ve bilgi edinmek için kullanan kişiler için giderek daha fazla geçerlidir (Demker, 2014: 194). İsveç Korsan Partisi büyük ölçüde bir gençlik partisi olduğundan bu sorunları siyasetin gündemine taşımıştır. İsveç devlet televizyonu SVT tarafından yapılan bir ankete göre, AP seçimlerinde erkeklerin % 12'si ve kadınların % 4'ü Korsan Partisi'ne oy vermiştir. 30 yaşın altındakilerin % 19'unun Korsan Parti'ye oy verdiği düşünülür. Parti üyelerin çoğu otuz yaşın altındadır ve çoğunluk çok daha gençtir (Burkant, 2014: 18). Dijital neslin partisi olarak nitelendirilebilecek Korsan Partisi'nin gençlerin sorunlarını siyasetin gündemine taşıması son derece doğaldır. Dijital teknolojilerle büyümüş gençlerin dosya indirme ve paylaşımı gibi eylemlerinin suç sayılması korsan hareketinin temellerini attığı ifade edilebilir.

6. Korsan Partiler ve Örgütsel Yapıları

İnternet, korsan partilerin doğum yeridir (Margetts, 2006: 528-529). Aynı zamanda internet yeni bir siyasi alan olarak algılanır ve iletişim yeni medya üzerinden sağlanır. İnternet, korsanlar için hedeflerini belirlemek ve üyelerini seferber etmek için kullanılan önemli bir platformdur (Prinzing, 2012: 47). İnternetin ve çevrim içi uygulamaların hem örgütsel yapı hem de demokratik yönetim noktasında fırsatlar sunduğuna inanılır ve internet teknolojilerinin sunduğu imkânlardan en üst seviyede yararlanılması hedeflenir.

Korsanlar, üyeleri ile iletişim kurmak ve özgür kültür söylemini vurgulamak için neredeyse tamamen internetin yarı anonim ve etkileşimli mesajlaşma forumlarını (internet tabanlı sohbet uygulamaları, bloglar, Twitter ve wiki'ler) kullanır (Burkant, 2014: 47). Örneğin İsveç ve Alman Korsan Partileri üyeleri ve takipçileri ile iletişim kurmak için Twitter, Facebook ve PasteBin gibi uygulamaları kullanır (Burkant, 2014: 127); Slovak Korsanları Facebook üzerinden üyelik kampanyası yürütür; Kanada Korsan Partisi, korsanlık karşıtı web sayfalarını ele geçirir ve ele geçirdikleri sayfalarda korsanlık yanlısı belgeler yayımlar; TPB, kendisini 7,8 milyon dolara (gerçekleşmesi beklenmeyen bir anlaşma) satacağını duyurur; PPI, Çek ve Slovak Korsan Partilerini ve Finlandiya Korsan Partisini üyelik listelerine ekler; TPB, Amerikan Müzik Endüstrisi'ni temsil eden RIAA'ya (*Recording Industry Association of America* – Amerika Kayıt Birliği Endüstrisi) blog mesajları gönderir; ve on üç korsan parti ve *Electronic Frontier Foundation* (EFF), FBI'ın siteyi 2011'de kapatmasının ardından, MegaUpload'un hak ihlalinde bulunmayan kullanıcıları için dava açmak ve zararları tazmin etmek için bir girişim başlatmıştır. Çevrim içi faaliyetlerin yanı sıra korsanlar çevrim dışına çıkarak sokak gösterileri de düzenler. Örneğin İsveç Korsan Partisi'nin 2006'da Göteborg ve Stockholm'de eş zamanlı olarak gerçekleştirdiği korsan gösterilere ilişkin görseller ve yorumlar, ana akım medyanın ilgisini çekerken aynı zamanda teknoloji blogları dünyasında geniş bir yer bulmuştur. İsveçli Korsanların çok modlu protesto tarzı, diğer korsan partilerine fiziksel ve çevrim içi performansı birleştirmeleri ve etkileşimi ve katılımı artırmaları için ilham vermiştir (Burkant, 2014: 48). Korsanların seferberlik kampanyalarında ve iletişimlerinde öncelikle internet tabanlı teknolojileri kullandıkları görülmektedir. Ancak bu durum onların çevrim dışına çıkmalarına engel olmamaktadır ve hibrit bir yapı söz konusudur.

Korsan partiler, açık yatay yapılara sahip olmaktan, kendi içinde motive edici bir çerçeveyi temsil eden katılımı teşvik etmekten, vatandaşlara bir şeyler yapma ve aktif olma fırsatı sağlamaktan gurur duyar. Korsanlar, genel olarak zayıf ulusal yapılar ve harekete geçmeye istekli bir insan kitlesinin olduğu yerlerde yerleşmiş çok güçlü ve aktif şubelerle örgütlenmişlerdir. Bu nedenle, korsan partiler aşağıdan yukarıya ve hiyerarşik olmayan yapılarını vurgularlar (Cammaerts, 2015: 29). Bu bağlamda vatandaş katılımını arttırmayı hedefleyen örgütsel yapıları vardır.

Demokrasi krizinin yaşandığı düşüncesini esas olarak tüm korsan partiler paylaşır (Fredriksson Almqvist, 2016a: 4) ve temsili demokrasiye güvensizlik, korsan partilerin ortak özelliğidir (Fredriksson Almqvist, 2016b: 106). Korsan parti aktivistleri, temsili demokrasi yerine doğrudan demokrasiyi öne çıkarırlar (Otjes, 2014: 42). Halkın karar alma süreçlerinden uzaklaştırıldığına inanılır (Cammaerts, 2015: 23) ve vatandaşların siyasi karar alma süreçlerine doğrudan katılımı desteklenir. İzlanda Korsan Partisi'nden Birgitta Jonsdottir korsan parti etkisini, eski siyasi kurumların yozlaştığı ve çağdaş siyasi mücadeleleri temsil etmekte yetersiz kaldığına dair daha geniş bir küresel farkındalığın parçası olarak görür. Demokrasilerin olması gerektiği gibi olmadığı iddia edilir. Özellikle gençler, sadece dört yılda bir etkide bulunabildikleri bir sistemi kabul edilemez bulur (Fredriksson Almqvist, 2016a: 7-8). Korsan siyaseti açısından geleneksel siyaset mekanizmasının işlemediği ve daha katılımcı bir demokratik işleyişin gerekliliği açıktır. Bu bağlamda internetin ve çevrim içi uygulamaların siyasal katılımı arttırdığına ve çeşitlendirdiğine inanılır.

Korsanlar temsili demokrasinin yaşadığı düşünülen krize karşılık çözüm olarak *Liquid Democracy* (Akışkan Demokrasi) kavramına başvururlar. Siyasi parti veya başka herhangi bir örgütün üyeleri arasında demokratik müzakereyi ve gündem belirlemeyi desteklemek için *LiquidFeedback* adlı yazılım kullanılır (Burkant, 2014: 127-128). Bu yazılım sayesinde korsan parti üyeleri farklı konularda oy kullanabilir veya belirli konularda oy haklarını daha uzman gördükleri kişilere veya siyasetçilere delege edilebilir. Bu yetkilendirme istenilen zamanda iptal edilebilir ve üyelerin kendileri oy kullanabilir (Kurtuluş, 2016). Korsan partilerine göre, delege demokrasisi olarak da adlandırılan bu demokrasi anlayışı, bireylerin ortaya koyduğu somut fikirlerin veya politika önerilerinin tartışılmasını ve oylanmasını sağladığı için demosa sunulan bir fırsattır. Korsan partiler açısından bu sistem aynı

zamanda siyasa yapımına ilişkin internetin sağladığı kazanımlarla ilgilidir (Cammaerts, 2015: 25). Bir diğer ifadeyle, akışkan demokrasi fikri özellikle taban demokrasisi iddiaları ve korsan partilerin teknolojik yeniliklerini kullanma isteği ile yakından bağlantılıdır (Hartleb, 2013: 363). Tüm korsan partiler, katılım ve kamusal tartışmanın önemli rol oynadığı yatay demokrasi anlayışını benimser (Cammaerts, 2015: 25) ve parti üyeleri için doğrudan etkiyi ve karar vermede çevrim içi katılımı vurgular (Bolleyer vd., 2015: 165). Bu bağlamda korsan partilerin dijital demokrasi ile temsili demokrasi arasında melez bir yapısı vardır (Kurtuluş, 2016). Korsan partilerin örgütsel yapısı internet teknolojilerinin sunduğu imkânları kullanarak daha katılımcı bir demokrasi anlayışını gerçekleştirme iddiasındadır.

Bu yeni katılım biçiminin parti içi demokrasiyi yeniden hayata geçirdiği düşünülse de (Hartleb, 2013: 363) akışkan demokrasi fikri ve *LiquidFeedback* adlı yazılım eleştirilere maruz kalmaktadır. Bilgi teknolojilerine güven, sınırsız fikir alışverişinin uyum ve fikir birliği yarattığı varsayımına dayanma eğilimindedir. Bunun parti içerisinde doğrudan demokrasiyi geliştirmesi beklenir, ancak birçok kişi bunun yerine gücün aktif üyelerin ellerinde yoğunlaşabileceği uyarısında bulunur (Fredriksson Almqvist, 2016b: 107) ve gücün tek elde toplanmasından endişe eder. Korsanların çevrim içi toplantılarında genellikle az sayıda parti üyesi aktiftir. Ekim 2012'deki Alman Korsan Parti kongresi, partinin benimsediği anlayışın sıkıntılarını ortaya koymuştur: 1400'den fazla sayfa ve 700'den fazla teklif, sanal dünyada bitmek bilmeyen tartışmalar, karmaşık karar alma süreçleri ve tutarlı bir vizyon eksikliği. Ayrıca aşırı şeffaflık, örneğin her oturumun canlı akışı, siyaseti alay konusu yapabilir. Her sorun veya galiz davranış yakından takip edilecektir (Hartleb, 2013: 364). Bir diğer önemli husus ise veri güvenliğidir (Melzer, 2021) ve tüm sistemin güvenilirliğini tehlikeye atabilir. Bu nedenle siyasal karar alma süreçlerine farklı bir bakış açısı getirirse de akışkan demokrasi ve *LiquidFeedback* yazılımı beraberinde sorunları gündeme getirmektedir. Korsan siyasetinin ortaya koyduğu katılımcı demokrasi vizyonu ile fiiliyatta çevrim içi yazılımlarla gerçekleşen durum birbiriyle çelişebilmektedir. Yatay örgütlenme ve karar alma süreçlerine katılımın artırılması ve şeffaflığın sağlanması hedeflenirken sistem veri güvenliği ve güç yoğunlaşması gibi farklı endişeleri beraberinde getirmektedir. İnternet teknolojileri vatandaş katılımını artırması açısından birçok fırsatı sağlamakla beraber asıl işleyişin beklentilerin aksine bir sonuç ortaya koyması olasıdır.

Sonuç ve Değerlendirme

Değişen toplumsal koşullar ve ihtiyaçlar siyasal alanı etkilemektedir. Bulunulan zamanın ve toplumun ruhunun yakalan(a)maması durumunda yeni toplumsal hareketler ve siyasal partiler ortaya çıkmaktadır. Toplumsal ihtiyaçların ve taleplerin demokratik sistem içerisinde karşılık bul(a)maması taban örgütlenmelerine ve hareketlere zemin hazırlamaktadır. 2006 yılında ilk defa İsveç'te kurulan, sonrasında diğer Avrupa ülkelerine ve tüm dünyaya yayılan Korsan Partiler bu çerçevede değerlendirilebilecek siyasal bir aktördür.

İsveç dijital neslinin talepleri ana akım siyasal partiler tarafından karşılan(a)maması İsveç Korsan Partisi'nin kurulmasına zemin hazırlamıştır. Sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçiş, bu neslin dijital teknolojilere yatkınlığı ve bilgiye verilen değer korsan ideolojiye zemin hazırlamıştır. Dosya paylaşımı gibi her gün milyonlarca insanın yaptığı bir faaliyetin yasa dışı ilan edilmesi, bir anda binlerce İsveçlinin kanun önünde suçlu durumuna düşürmüştür. Oysaki dosya paylaşımı ve indrimi yapanlar açısından bu durum ifade özgürlüklerinin ihlali anlamına geliyordu. Temel bir insan hakkından mahrum bırakıldıklarına inanıyorlardı. Dosya paylaşımı sorunu etrafında oluşan bu birliktelik hızla bir toplumsal harekete ve sonrasında bir siyasal partiye dönüşmüştür. Dosya paylaşımının suç olmaktan çıkarılması, fikri mülkiyet ve telif hakkı yasalarının yeniden düzenlenmesi ve mahremiyet hakkı korsan siyasetinin temel gündem maddelerini oluşturur. İsveç'te siyasallaşan korsan hareketi hızla diğer Avrupa ülkelerine ve dünyanın birçok bölgesine yayılmıştır. İsveç Korsan Partisi'nin hızla diğer ülkelerdeki korsan partilerine ilham kaynağı olması, korsan gündemine küresel bir talebin olduğunu göstermesi açısından önemlidir. Daha da ilgi çekici olan husus ise korsan partilerinin daha önceleri apolitik olan ve ana akım siyasal partiler tarafından göz ardı edilen konuları ana akım siyasetin gündemine sokmayı başarmasıdır. Diğer bir ifadeyle, siyasa yapımını etkileme potansiyelleridir. Yerel ve ulusal düzenlemelerde hem İsveç'te hem de AB çapında korsanların talepleri çerçevesinde değişiklikler yapılmıştır. Korsan gündem yalnızca korsan partilerin gündemi olarak kalmayıp diğer siyasal aktörlerin de gündemlerinin bir parçası olmuştur. İsveç Korsan Partisi, tekil bir gündemin ve talebin (dosya paylaşımının yasal hale getirilmesi) hızla toplumsal ve siyasal seferberliğe zemin hazırladığının bir örneği olarak değerlendirilebilir.

Tek bir siyasi gündemle başlayan korsan hareketi kaçınılmaz olarak gündemine farklı konuları da dâhil etmiştir. Dijital özgürlükler, demokrasinin krizi ve demokrasi açığı, ekonomiye ilişkin sorunlar vb. Doğum yeri internet olan korsan hareketi, dijital teknolojilerden yoğun bir şekilde yararlanır. Karar alma süreçlerine vatandaşların katılımını arttırmak amacıyla dijital teknolojiler kullanılır. Bu teknolojiler beraberinde eleştirileri ve sorunlar da getirir de siyasal katılımı çeşitlendirdiği söylenebilir. Korsan hareketi dijital teknolojileri demokratik sistemlerle bütünleştirmeye çalışmaktadır. Bir yandan da demokratik sistemlerin yeterince demokratik olmadığını iddia ederek demokrasiyi demokratikleştirme çabası içindedirler. Korsan hareketi, dijital teknolojilerle büyümüş neslin demokrasiye yeniden anlamlandırma çabası olarak da değerlendirilebilir. Korsan gündemin ana akım siyaset kurumları tarafından görmezden gelinmesi dijital yerlilerin demokratik sistemlerin meşruiyetini sorgulamasına neden olmuştur. Korsanlar, interneti ve çevrim içi teknolojileri de kullanarak daha katılımcı bir demokrasi anlayışı inşa etmeyi hedefler. Vatandaşların tekrar siyasi özne olduğu demokratik bir sistemin internetin ve dijital teknolojilerin sağladığı fırsatlarla mümkün olabileceğine inanılır.

Tek bir siyasi gündeme başlayan İsveç Korsan Partisi'nin ve korsan ideolojinin geleceği hakkında öngörude bulunmak zordur. Korsan parti programı ve gündemi hâlihazırda genişlemiştir. Aynı zamanda korsanların talepleri yerleşik siyasal partiler tarafından da kabul görmektedir. Partinin işlevini tamamlayıp tamamlamadığı veya korsanların siyasal sistemde kalıcı olup olamayacağı soruları yanıtız kalmaktadır.

Kaynakça

- Beyer, J. L. (2014). The emergence of a freedom of information movement: Anonymous, WikiLeaks, the Pirate Party, and Iceland. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 19(2), 141–154. <https://doi.org/10.1111/jcc4.12050>
- Burkant, P. (2014). *Pirate politics: The new information policy contests*. The MIT Press.
- Cammaerts, B. (2015). Pirates on the liquid shores of liberal democracy: Movement frames of European pirate parties. *Javnost*, 22(1), 19–36. <https://doi.org/10.1080/13183222.2015.1017264>
- Demker, M. (2014). Sailing along new cleavages: Understanding the electoral success of the Swedish Pirate Party in the European parliament election 2009. *Government and Opposition*, 49(2), 188–206. <https://doi.org/10.1017/gov.2013.24>
- Engström, C., & Falkvinge, R. (2011). *The case for copyright reform*. Piratpartiet.
- Erlingsson, G. Ó., & Persson, M. (2011). The Swedish pirate party and the 2009 European parliament election: Protest or issue voting? *Politics*, 31(3), 121–128. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9256.2011.01411.x>
- Fredriksson Almqvist, M. (2016a). Piracy and the politics of social media. *Social Sciences*, 5(3), 1–12. <https://doi.org/10.3390/socsci5030041>
- Fredriksson Almqvist, M. (2016b). Pirate politics between protest movement and the parliament. *Ephemera: Theory and Politics in Organization*, 16(2), 99–116.
- Geere, D. (2014). *Europe's pirate parties are sinking, but they've already won* | WIRED UK. Wired. <https://www.wired.co.uk/article/pirate-party>
- Hartleb, F. (2013). Anti-elitist cyber parties? *Journal of Public Affairs*, 13(4), 355–369. <https://doi.org/10.1002/pa>
- Ingdahl, W. (2011). Three planks of the Pirate Party's platform that matter to doctors. *BMJ (Online)*, 343(7837), 1–2. <https://doi.org/10.1136/bmj.d8101>
- İsveç'te dosya paylaşımı artık resmen din. (2012). *Hürriyet*. <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/isvecte-dosya-paylasimi-artik-resmen-din-19611825>
- Jääsaari, J., & Hildén, J. (2015). From file sharing to free culture: The evolving agenda of European pirate parties. *International Journal of Communication*, 9(1), 870–889.
- Kavoğlu, S. (2013). Teknolojik değişimin siyasal alana yansımaları: İsveç Korsan Partisi üzerine bir araştırma. *İletişim ve Diplomasi*, 1, 115–128.
- Kurtuluş, Ö. (2016, August 2). *Korsan parti ve akışkan demokrasi*. <http://ozgurkurtulus.com.tr/korsan-parti-ve-akiskan-demokrasi/>

- Lindgren, S., & Linde, J. (2012). The subpolitics of online piracy: A Swedish case study. *Convergence*, 18(2), 143–164. <https://doi.org/10.1177/1354856511433681>
- Maškarinec, P. (2017). The Czech Pirate Party in the 2010 and 2013 parliamentary elections and the 2014 European parliament elections: Spatial analysis of voter support. *Slovak Journal of Political Sciences*, 17(1), 5–33. <https://doi.org/10.1515/sjps-2017-0001>
- Maškarinec, P. (2020). Crossing the left-right party divide? Understanding the electoral success of the Czech Pirate Party in the 2017 parliamentary elections. *Politics*, 40(4), 510–526. <https://doi.org/10.1177/0263395720920768>
- Melzer, M. (2021, September 19). *Dijitalleşme ve internet demokratikleştirici bir etkiye mi sahip?* <http://politeknik.de/p12685/>
- Miegel, F., & Olsson, T. (2008). From pirates to politicians: The story of the Swedish file sharers who became a political party. In N. Carpentier, P. Pruulmann-Vengerfeldt, K. Nordenstreng, M. Hartmann, P. Vihalemm, B. Cammaerts, H. Nieminen, & T. Olsson (Eds.), *Democracy, Journalism and Technology: New Developments in an Enlarged Europe* (pp. 203–216). Tartu University Press.
- Otjes, S. (2014). All on the same boat? Voting for pirate parties in comparative perspective. *Politics*, 40(1), 38–53. <https://doi.org/10.1177/0263395719833274>
- PPI. (2023, June 15). <https://pp-international.net/about-ppi/statutes-of-ppi/>
- Prinzing, M. (2012). The Pirate Party - A new star on the horizon of media accountability or a blended, self-serving movement? *Studies in Communication Sciences*, 12(1), 41–48. <https://doi.org/10.1016/j.scoms.2012.06.009>
- YİĞİT, M. (2021). Post-demokratik bir siyasi hareket olarak korsan parti. *Bingöl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 22, 535–558. <https://doi.org/10.29029/busbed.931316>
- Zulianello, M. (2018). Mobilizing young voters? A cross-national analysis of contextual factors in pirate voting. *European Politics and Society*, 19(3), 282–298. <https://doi.org/10.1080/23745118.2017.1419666>
- Rick Falkvinge'nin biyografisine 4 Şubat 2024 tarihinde <https://falkvinge.net/photos-bio/> adresinden erişim sağlanmıştır.

Extended Abstract

Aim and Scope

Changing social dynamics affect political parties. In cases where changing conditions are not considered as political input by the existing political parties and ideologies, new social circumstances bring new social and political movements to the agenda. In a global world where digital connections between countries are increasing, new political parties can spread rapidly. One of the clearest examples of this is the Pirate Party family. The sudden emergence of pirate parties in many countries can be understood within this framework. Pirate parties, which can be understood as a kind of 'underground politics', have been particularly successful in Europe. In 2012, pirate party candidates were elected to municipal councils and/or regional parliaments in Austria, Germany, Spain, Switzerland, Iceland, and the Czech Republic, and in 2009, two pirate MPs were elected to the European Parliament in Sweden. It can be stated that this new field of politics paves the way for new political formations and grassroots movements across Europe.

The Pirate Party, founded in Sweden in 2006, is the world's first Pirate party. For this reason, this study will focus on the Swedish Pirate Party, which is the first pirate party to which most of the international academic attention is directed. The Swedish Pirate Party is a new phenomenon in European and world politics.

In this study, the origin of the political actor, which started its political journey in Sweden as a single-issue political party focusing on file sharing and digital rights, but quickly turned into something much broader. In this context its course of development, the circumstances that triggered the pirate movement, the pirate politics, ideology, and agenda have been analyzed in this study.

Methods

Qualitative research methods and especially document analysis method were used in the article. For this purpose, articles and books about the Swedish Pirate Party and pirate politics have been examined. In this context, a descriptive title was created and analyses and evaluations were included under these titles. The aim of this study is; to analyze and evaluate the new phenomenon of the Pirates in the political landscape.

While preparing this study, mostly English sources and a few Turkish studies were used, since the author does not know the Swedish language. This study, which emerged as a result of the literature review, consists of eight parts, including the introduction and conclusion/evaluation part.

Since this study was a research article based on document analysis, there was no need to obtain approval from the ethics committee.

Findings and Conclusion

Changing social circumstances and necessities affect the political atmosphere. If the spirit of the current time and society cannot be understood, consequently new social movements and political parties emerge. The lack of feedback on social needs and demands within the democratic system paves the way for grassroots organizations and movements as in the case of pirate movement. Pirate Parties, which were first established in Sweden in 2006 and then spread to other European countries and the whole world, are political actors that can be understood within this context.

It can be seen that incriminating the whole young generation due to an ordinary daily action caused the pirate movement to become politicized in Sweden. The Swedish government's decision to criminalize file sharing and downloading has led to the politicization of the piracy movement. The Swedish Pirate Party, which unexpectedly achieved significant electoral success, inspired pirate movements in Europe and other parts of the world. The pirate movement, which quickly became institutionalized in other countries, facilitated the spread of pirate ideology and agenda. It is also an indication that there was a sensitivity and demand for internet-related issues. The biggest success of the pirate movement is that it brought issues that were previously considered apolitical by mainstream political parties and systems to the political agenda. Decriminalization of file sharing, intellectual property, copyright laws, and the right to privacy constitute the main agenda of pirate politics. Changes have been made to local and national regulations both in Sweden and across the EU in response to pirate demands. The pirate agenda has not only been the agenda of pirate parties but has also become a part of the agenda of other political actors. The Swedish Pirate Party provides an example of how a singular issue and demand (legalizing file sharing) quickly sets the stage for social and political mobilization.

It is difficult to predict the future of the Swedish Pirate Party and pirate movement, which started with a single political issue. The pirate party program and agenda have already expanded. At the same time, the pirates' demands are also met by established political parties. The questions of whether the pirate party and movement have completed its function or whether the pirates manage to be a stable actor in the political system remain unanswered.